

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : ผลการให้การบริบาลทางเภสัชกรรมผู้ป่วยนอกต่อความร่วมมือในการรักษาของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงในโรงพยาบาลสุโขทัย

ชื่อผู้เขียน : นางสาวสุกัญฉณี ปรีชากุล

เภสัชศาสตรมหาบัณฑิต : สาขาวิชาเภสัชกรรมคลินิก

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ : ผศ. วรณดี เต๋ตโตติกุล ประธานกรรมการ
อ. ขบาไพโร โปธิ์สุยะ กรรมการ
ผศ. ดร.สยาม แก้ววิจิต กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยบริการทางการแพทย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพประสิทธิผลของการให้การบริบาลทางเภสัชกรรม ในการแก้ไขและป้องกันปัญหาความไม่ร่วมมือในการรักษาของผู้ป่วย และการให้ความรู้กับผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือผู้ป่วยนอกโรคความดันโลหิตสูง โรงพยาบาลสุโขทัย จำนวน 120 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่มๆ ละ 60 คน โดยกลุ่มที่ 1 ให้คำปรึกษาแนะนำด้านยาแบบเดิม และกลุ่มที่ 2 ให้การบริบาลทางเภสัชกรรม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย แบบบันทึกประวัติการเจ็บป่วยและการใช้ยา แบบสัมภาษณ์ความรู้เรื่องการใช้ยาและการปฏิบัติตัว คู่มือการให้คำปรึกษาแนะนำผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง คู่มือการติดตามปัญหาการเกิดอันตรกิริยาระหว่างยากับยา แผ่นพับเรื่องโรคความดันโลหิตสูง และการนับจำนวนเม็ดยาที่เหลือ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ซึ่งประกอบด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที เปรียบเทียบปัญหาการขาดความรู้ของผู้ป่วยเกี่ยวกับการใช้ยาและการปรับเปลี่ยนแบบแผนดำเนินชีวิตเพื่อป้องกันโรคแทรกซ้อนทางระบบหลอดเลือดหัวใจ กับความไม่ร่วมมือในการรักษาของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง ก่อนและหลังการศึกษาในแต่ละกลุ่มโดยใช้ Paired t-test และเปรียบเทียบผลการศึกษาระหว่างกลุ่มที่ 1 กับกลุ่มที่ 2 โดยใช้ unpaired t-test, chi-square test และ Mann-Whitney U test

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ การบริบาลทางเภสัชกรรมมีผลลดจำนวนปัญหาการไม่ใช้ยาตามแนะนำของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงได้ร้อยละ 90.5 และลดจำนวนผู้ป่วยที่เกิดปัญหาได้ร้อยละ 75.0 ลดปัญหาการไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำในการลดปัจจัยเสี่ยงของโรคหลอดเลือดหัวใจ

ได้ร้อยละ 88.7 และลดจำนวนผู้ป่วยที่ไม่ปฏิบัติตัวตามคำแนะนำในการลดปัจจัยเสี่ยงของโรคหลอดเลือดหัวใจได้ร้อยละ 73.3 เมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการลดปัญหาเกี่ยวกับความร่วมมือในการรักษาของการให้บริบาลทางเภสัชกรรม และการให้คำปรึกษาแนะนำด้านยาแบบเดิม พบว่าการให้บริบาลทางเภสัชกรรมมีประสิทธิภาพมากกว่า ($P < 0.05$) ส่วนผลการให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาของผู้ป่วยโดยการบริบาลทางเภสัชกรรมนั้น สามารถลดปัญหาการขาดความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาได้ร้อยละ 87.9 และลดปัญหาการขาดความรู้เกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนแบบแผนดำเนินชีวิตเพื่อป้องกันโรคแทรกซ้อนทางระบบหลอดเลือดหัวใจได้ร้อยละ 88.5 เมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการให้ความรู้กับผู้ป่วยพบว่าการบริบาลทางเภสัชกรรมมีประสิทธิภาพมากกว่าการให้คำปรึกษาแนะนำด้านยาแบบเดิม ($P < 0.05$)

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การบริบาลทางเภสัชกรรมผู้ป่วยนอกโรคความดันโลหิตสูง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการให้ความรู้กับผู้ป่วย และลดปัญหาความไม่ร่วมมือในการรักษาของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงได้ดีกว่าการให้คำแนะนำปรึกษาด้านยาแบบเดิม

Thesis Title : Outcomes of Out Patient Pharmaceutical Care on Compliance of Hypertensive patients at Sukhothai Hospital

Author : Miss Supunlinee Preechakul

Master of Pharmacy : Clinical Pharmacy

Examination Committee: Assistant Prof. Wandee Taesottikul Chairman
Lect. Chabaphai Phosuya Member
Assistant Prof. Dr. Sayam Kaewvichit Member

Abstract

This study was concerned with health service research. The purpose was to study efficiency and effectiveness of pharmaceutical care in solving and preventing non-compliance of hypertensive patients, and giving knowledge to the patient concerning his medications. The samples were 120 hypertensive outpatients divided into two equal groups, one serving the traditional drug counseling program, and the other was pharmaceutical care program. The research instruments consisted of medication profile, questionnaires of drug knowledge and practices, manual of counseling in hypertension disease, manual of drug-interaction monitoring, brochures and pill counts. Descriptive statistics used in data analysis were percentage, average, standard deviation and t-test. Paired t-test was used to test the difference between lack of knowledge of the patients concerning drug use and modifying lifestyle to prevent cardiovascular complications, and the non-compliance problems before and after the study in the same group. Unpaired t-test, chi-square test and Mann-Whitney U test were used to test the difference of the effects of the study between the two groups.

The results of this study revealed that providing Pharmaceutical care can reduce drug non-compliance in hypertensive patients by 90.5%, the number of patient in drug non-compliance patients by 75.0%, non-compliance in reducing cardiovascular risk 88.7% and the number of behavior non-compliance patients 73.3%. In comparing efficiency in reducing non-

compliance-related problems between pharmaceutical care and the traditional drug counseling, pharmaceutical care was more efficient. The effects of pharmaceutical care in providing knowledge about their medications can reduce the lack of knowledge concerning drug use 87.9% and the lack of knowledge concerning modifying lifestyle to prevent cardiovascular complications 88.5%. The comparative efficiency in giving knowledge to hypertensive patients showed that providing pharmaceutical care is more efficient than the traditional drug counseling program.

The findings of this study indicated that pharmaceutical care has effectiveness and efficiency in providing knowledge about the medications to patients and reducing non-compliance of hypertensive patients better than the traditional drug counseling program.